

Is het failliet van de POH nabij?

Patiënten raken steeds meer gewend aan nieuwe functies binnen de zorg in het algemeen en binnen de huisartsgeneeskunde in het bijzonder. Op het internet vinden patiëntfederaties heldere uitleg over de rol en de positie van bijvoorbeeld de POH in de huisartsenpraktijk. Ook het verschil tussen de diverse opleidingsroutes en achtergronden is met een enkele doorklik te vinden. Kortom, de patiënt kan, als hij dat wil, snel op de hoogte zijn met wie hij van doen heeft en wat hij kan verwachten. Maar voor de meeste patiënten zullen andere vragen veel belangrijker zijn. Worden mijn klachten onderkent? Krijg ik de juiste behandeling?

DE NOODZAAK VAN PRAKTIJKONDERSTEUNING

Er is ook de komende jaren nog een toename van het aantal patiënten met chronische ziekten te verwachten. Diabetes type 2, hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten, alsook het meer chronische verloop van oncologische aandoeningen. In toenemende mate nemen daarmee ook activiteiten toe aangaande de toepassing van nieuwe zorgstandaarden, bekostigingsmogelijkheden, preventieve handelingen, leefstijladviezen, informatievoorziening over eHealth-toepassingen zoals domotica, telemonitoring, self-tracking et cetera. Allemaal met het doel het de patiënt zo comfortabel mogelijk te maken.

DE TOEKOMST: DIAGNOSTIEK, ADVIES EN BEHANDELING VOORAL VIA HET INTERNET

De vraag is of ook de POH dit straks allemaal nog wel aankan. Neemt het aantal POH-ers toe of vindt er

een stabilisering plaats? Of neemt het aantal juist af? Het is lastig om in toekomst te kijken, maar er zijn wel tendensen zichtbaar. Om alle zorgvragen aan te kunnen, nemen ook zorginstellingen in toenemende mate internetservices op in hun basispakket. Zo is de daginvulling van menig wijkverpleegkundige inmiddels substantieel verschoven naar een steeds meer digitale vorm van communiceren op fysieke afstand.

'Of de POH uiteindelijk de technologische revolutie zal overleven, zal ondermeer afhangen van het antwoord op de vraag of ook zij bereid is om geavanceerde internetservices te adopteren'

COMMERCIELE DIENSTEN OP DE ZORGMARKT

Er verschijnen op het moment (commerciële) dienstverleners op de markt die de huisarts, de verpleegkundig specialist en de POH graag werk uit handen nemen. Ze proberen de patiënt zelfs te verleiden om juist niet de gang naar een huisartsenpraktijk te maken. Advertenties in de vorm van YouTube films met straatinterviews waarin burgers hun onvrede uiten over de reistijd, de slechte bereikbaarheid, parkeerproblemen, het wachten in de wachtkamer, de ongemakken die zij ervaren in de zorgverdracht, de problemen bij het verkrijgen van (herhaal)recepten, de vermeende contaminatiegevaaren, de gang naar de apotheek met opnieuw lange wachttijden... Daarbij blijft (volgens deze belanghebbenden) dat een substantieel deel van de patiënten zich schamen voor het eigen lichaam en dat zij het soms moeilijk vinden om in de spreekkamer over persoonlijke problemen te spreken, waardoor zij ongesteld voor zichzelf een drempel opwerpen. Deze internetservices hebben de ultieme oplossing, zo verkondigen zij zelf.

WAT TE DOEN ALS JE KLACHTEN HEBT?

De wens van deze nieuwe internetdienstverleners is dat u als patiënt naar hun website gaat en dat u daar uw klachten kenbaar maakt, waarna er anamnestiche vragen gesteld worden. In het merendeel van de gevallen ontvangt u per ommekeer een diagnose en een advies. Heeft u de wens een persoonlijk gesprek te voeren? Opent u dan het gespreksvenster. Een vriendelijk gezicht stelt u de vragen en met spraakherkenning worden uw antwoorden geregistreerd en geanalyseerd.

'Er verschijnen op het moment (commerciële) dienstverleners op de markt die de huisarts, de verpleegkundig specialist en de POH graag werk uit handen nemen.'

Heeft u medicijnen, (elektronische) hulpmiddelen, informatieve apps of individuele leefstijladviezen nodig? Die kunt u ook daar met een muisklik bestellen. Medicijnen en hulpmiddelen worden dezelfde dag nog bezorgd. Twijfelt u aan de betrouwbaarheid en de validiteit van de diagnostiek en de validiteit van de diagnose en behandeling? 'Ervaren artsen' dragen de verantwoordelijkheid (i.e. <https://www.babylonhealth.com>).

EEN ZELFLERENDE AVATAR

Zijn het niet veelal geavanceerde computerprogramma's met uitgebreide databases en zoekroutines die het werk doen? Waarschijnlijk wel, in elk geval in sterk toenemende mate. Relatief eenvoudig duidbare klachten worden door een vriendelijke avatar in een onmiskenbare menselijke gedaante gediagnosticeerd; u kunt er eentje kiezen die past bij uw voorkeur: wenst u het gesprek aan te gaan met een man, een vrouw en met een oosters of een westers uiterlijk; de keuze is aan u. Foto's van uw huid, van uw ogen, slijmvliezen en dergelijke kunnen aanvullende bronnen voor diagnostiek vormen en u kunt ze per direct ter beoordeling uploaden.

WAT IS DE KWALITEIT VAN INTERNETDIAGNOSTIEK?

Er zijn nog maar weinig representatieve wetenschappelijke resultaten bekend over medisch-diagnostische internetservices en wat bijvoorbeeld gezondheidseffecten, risico's en de

patiënttevredenheid is. Volgens deze bedrijven, die zich op 'jarenlange best practice experiences' en 'wetenschappelijk onderbouwd handelen' zeggen te baseren, in elk geval gemiddeld op zijn minst gelijkwaardig aan het bezoek aan een huisarts en soms zelfs betrouwbaarder in vergelijking met de diagnoses en het advies dat bij een bezoek aan de huisartsenpraktijk verkregen wordt...

En de ontwikkeling gaat voort. Met technieken uit de kunstmatige intelligentie wordt ook de mimiek van de patiënt in kaart gebracht en geïnterpreteerd, ('Is de gesprekspartner gespannen?' 'Is er wellicht sprake van pijn?'), waarbij het zelflerende vermogen van de gebruikte systemen continue de foutmarges verder verkleinen. Op dit moment wordt gewerkt aan een app voor transdermale bloedanalyses en ook thuis het spectrum van een urinemonster uploaden zal tot de mogelijkheden gaan behoren. Wat straks de kwantumcomputer verder nog kan bieden laat zich eenvoudig raden.

DE WAARDERING VAN DE PATIËNT

Er gaat in de dienstverlening binnen de eerstelijnszorg veel veranderen de komende jaren. Een volledige take-over door de zorgavatars is nog niet aan de orde, maar dat het zich een plaats verwerft lijkt onafwendbaar. Er zijn op het moment nog wel wat vragen, zorgen en problemen hieromtrent. Zoals juridische vraagstuk-

ken, privacy issues, ethische consideraties, (blijft de zorgverlening nog wel voldoende 'menselijk', 'menschgericht' en 'gericht op het gehele sociale systeem?'). De waarde die de patiënt zelf geeft aan diagnostische internetservices zal bepalend zijn voor het succes ervan. Hierop zullen verzekeraars graag aansluiten. Of bijvoorbeeld de POH uiteindelijk de technologische revolutie zal overleven, zal ondermeer afhangen van het antwoord op de vraag of ook zij bereid is om geavanceerde internetservices te adopteren. Digitale dienstverlening zal een steeds belangrijker onderdeel van de zorginkoop gaan worden, zo is de verwachting. De belofte is groot. Nog even en dan zijn we gearriveerd bij de automatische zelfregulering, waarbij technische systemen (semi) autonoom monitoren, diagnosticeren én behandelen via non-invasieve, eenvoudige om de enkel gedragen toepassingen... Helpt u het hopen?

Dr. Wolter Paans
Lector Verpleegkundige Diagnostiek
Hanzehogeschool, Groningen.

